

Η θεώρηση της ασθένειας μέσα από την προοπτική της οικονομίας της σωτηρίας (Νικόλαος Κόϊος, Διευθυντής Σύνταξης - Πεμπτουσία)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο Χριστός λοιπόν, στην βιβλική διήγηση, είναι φανερό ότι ως βασική ασθένεια της ανθρώπινης φύσης θεωρεί την αμαρτία. Για τον λόγο αυτό πολλές φορές ξεκινά την θεραπεία του δίδοντας την άφεση των αμαρτιών. Γνωρίζοντας ως δημιουργός καλύτερα από τον καθένα τους όρους της φύσεώς μας, κατανοεί ότι ο άνθρωπος δύσκολα παιδαγωγείται είτε μέσα από τον φόβο της ασθένειας είτε με την ευεργεσία της θεραπείας. Ως δραστική και τελική θεραπεία του κέντρου της ασθένειας, της αμαρτίας,

προσφέρει τον σταυρικό Του θάνατο. Εκεί η ασθένεια και εν γένει ο ανθρώπινος πόνος λαμβάνουν ένα άλλο περιεχόμενο. Ο Χριστός αναγγέλει ότι «όταν υψωθώ πάντας ελκύσω προς εμαυτόν». Η έλξη αυτή σηματοδοτεί μια ποιοτικά διαφορετική προοπτική της ανθρώπινης ύπαρξης που αντιστρέφει τα πράγματα σε μεγάλο βαθμό. Εκπληρώνεται η προφητεία του Ησαΐα και ο Χριστός κάνει για τον άνθρωπο, αυτό που δεν μπορεί να κάνει ο τελευταίος για τον εαυτό του και το οποίο με τόσο τραγική γλώσσα περιγράφει με παραγωγική απόγνωση το Απόστολος Παύλος στην Προς Ρωμαίους επιστολή: «Ταλαίπωρος εγώ ο άνθρωπος, τίς με ρύσεται εκ του Σώματος του Θανάτου τούτου». Η αμαρτία νικάται εφ' άπαξ και με τον Σταυρό και ο Θάνατος με την Ανάσταση.

Όλο αυτό τελικά για τον άνθρωπο είναι ένα μυστήριο ακατανόητο στην ουσία του, αλλά μεθεκτό μέσα από την ζωή της Εκκλησίας. Η μυστηριακή αλλαγή του ανθρώπου διά του βαπτίσματος, του χρίσματος, της Θείας Ευχαριστίας και του ιερού ευχελαίου δίνει την δυνατότητα να θεωρήσει την ασθένεια ως συμμετοχή στον Σταυρό που οδηγεί στην Ανάσταση. Όχι πια μόνον ως παιδαγωγικό μέσο, αλλά ως μία κατάσταση χάριτος που οδηγεί στην θέωση. Έτσι η ασθένεια θεωρείται μέσα από την προοπτική της οικονομίας της σωτηρίας.

Ακόμη και αν θεωρήσουμε ότι έστω ατελώς σκιαγραφήσαμε την σχέση αμαρτίας και ασθένειας μέσα από ένα θεολογικό πρίσμα έως εδώ παραμένουν φλέγοντα ερωτηματικά για εμάς τους ίδιους, αλλά και για εκείνους που αναπόφευκτα θα τα απευθύνουν σε εμάς:

1. Πώς βιώνεται η σχέση ασθένειας και αμαρτίας πρακτικά από τον καθέναν μας;
2. Πώς μπορούμε να κωδικοποιήσουμε, να εξηγήσουμε και να προσλάβουμε αυτό το δίδυμο στους άλλους ανθρώπους, τους κοντινούς και τους μακρινούς. Ή ακόμη σε δύσκολες περιπτώσεις όπως η βαρεία ασθένεια νέων ανθρώπων, ο αιφνίδιος θάνατος αγαπημένων προσώπων και άλλα πολλά;
3. Με ποιόν τρόπο μπορούμε να μιλήσουμε για όλα αυτά στους άλλους; Είναι σε θέση όλοι να ακούσουν και να προσλάβουν τα ίδια;

Δεν υπάρχει ίσως πιο κατάλληλο πρίσμα διερεύνησης των ερωτημάτων αυτών από την ασκητική γραμματεία της νηπτικής μας παραδόσεως. Η νηπτική παράδοση μέσα από την ανατομία της προσωπικότητας του ανθρώπου μπορεί και διεισδύει στο μυστήριο της ψυχοσωματικής του οντότητας μέσα σε πνεύμα φιλάνθρωπης διακρίσεως και με στόχο τον αγιασμό και την καθολική του θεραπεία. Υπάρχουν πολλές αναφορές στα κείμενα των αρχαίων ασκητικών πατέρων. Προτίμησα ωστόσο να με συνδράμουν στην προσπάθειά μου αυτή οι γραφές των πιο σύγχρονων σε εμάς Αγίων και διακριτικών Γερόντων, όπως του Αγίου Παΐσιου, του Γέροντος Σωφρονίου του Έσσεξ και του Γέροντος Αιμιλιανού του Σιμωνοπετρίτου.

Ο συγχρωτισμός με τους φοιτητές, σχεδόν δέκα χρόνια τώρα, στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης έδειξε ότι σε ευαίσθητα ζητήματα που άπτονται της προσωπικότητας και εξαρτώνται άμεσα με τον τρόπο ζωής που επιβάλλει η σύγχρονη εποχή μας με τις ιδιαιτερότητές της, ο λόγος των διακριτικών Γερόντων που αντιμετώπισαν την δική μας γενιά προσλαμβάνεται πιο εύκολα. Ας μην ξεχνούμε ότι οι Γέροντες αυτοί ακόμη και όταν απευθύνονται σε μοναχούς και όχι σε λαϊκούς γνωρίζουν πολύ καλά ότι πρόκειται για πρόσωπα τα οποία γεννήθηκαν και μεγάλωσαν σε αυτήν την εποχή της λογοκρατίας, της αμφισβήτησης των πάντων, του καταναλωτισμού σε όλα τα επίπεδα, της μηχανοποίησης ακόμη και του ανθρωπίνου σώματος και της αναζήτησης της ευκολίας. Όπως έλεγε ο τότε σχολάρχης μας στην Αθωνιάδα, Άγιος Ροδοστόλου χαρακτηριστικά: «Στο Άγιον Όρος σημειώνονται ληξιαρχικές πράξεις μόνον θανάτου και όχι γεννήσεων». Θέλοντας να πει ότι όλοι φέρουμε έν τινι μέτρο την εμπειρία, τα προβλήματα και τις αμαρτίες του κόσμου.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)